

Segédkönyvet az osztályfőnöknek

Mivel a szerkesztőség előzetes bejelentéséből tudtam, hogy az 1970. novemberi szám főleg a nevelés kérdéseivel foglalkozik, különös érdeklődéssel vettem kézbe. Alaposan meggondolkoztatott jó néhány tanulmány. A cikkek problémafelvető jellege indít arra, hogy előhozakodjam magam is nevelésünk egyik kérdésével.

Amikor tanév elején elkészítettem az első évharmadra szóló munkaterveket heti 21 román órára, ez nem igényelt annyi időt, nem okozott annyi gondot, mint a heti 1 órai osztályfőnöki órák munkaterve. S az órára való alapos felkészülés szinte ugyanilyen arányú munkaráfordítást igényel.

Jelenleg az általános X. osztályt vezetem. (A tavalyi 23 tanuló sikeresen elvégezte a IX.-et, ezekből 6 szakiskolába felvételizett, vagy munkahelyen kap szakképesítést, így az idei tanulólétszám 17.)

Az V—VIII. osztály számára jelent meg pár évvel ezelőtt bizonyos ajánlás, ami az osztályfőnöki órák tematikáját illeti, de segítő szöveg vagy legalábbis bibliográfiai utalás nem történt. A IX—X. általános még ennyi segítséget sem kapott. Kezembe került azonban, és most térek a dolgok velejére, egy román nyelvű könyv: *Culegere de texte pentru orele de diriginiie*. București, 1970. Jórészt ebből „szedtem” a témákat. A szövegek lefordítása azonban átlag 10—12 órát vesz igénybe. Persze, itt arra is számítani kell, hogy a szövegeket liceumi tanulók számára válogatták, akik nyilván a főiskola felé irányulnak, s ilyenformán a X. általános osztály számára készült fordítás tulajdonképpen még átültetést, kiegészítést igényel.

De nem is az a kérdés, hogy az osztályfőnöki órákra való előkészület mennyi idejébe kerül a tanárnak, hanem az, hogy nincs miből felkészülni. Holott tudott dolog, hogy az osztályfőnöki órák jelentősége egyre nő, az erkölcsi-politikai nevelés sok tekintetben ezektől az óraktól függ.

A megoldás — látszatra — könnyű. Tanácsos volna a román nyelvű könyvhöz hasonló magyar könyvet is kiadni. Kérdés azonban, milyen elképzelések szerint állítsák össze ezt a kézikönyvet, s mit tartalmazzon. Több mint két évtizedes nevelői működésem tapasztalatai alapján egy-két javaslatot tudnék tenni ilyen értelemben.

Mint osztályfőnök gyakran használtam fel eredményesen Makarenko immár klasszikus könyvét, az *Új ember kovácsát*, a *Szeptemberi emlék* (magyar írók a régi iskoláról) című gyűjteményt, valamint a kommunista erkölcsről és az ifjúság kommunista neveléséről szóló kisebb füzeteket, kiadványokat. A munka megszerrettetésére, az üzemi élet megismertetésére, a munkásság életének, termelői tevékenységének bemutatására eredményesen használtam fel Asztalos István *Fiatál szívvél* című regényét, Nagy István, Pusztai János több novelláját, Herédi Gusztáv *Tűz mellett* című kötetét, Huszár Sándor és Bálint Tibor néhány elbeszélését.

A művészeti jellegű osztályfőnöki nevelést a legtöbbször alkalmakhoz, évfordulókhoz kapcsolom. Nemrég például a *Korunk* augusztusi és az *Igaz Szó* szeptemberi száma alapján Bartókról beszéltem a gyermekeknek. Ha azonban ábrándozni, álmódolni szabad, hát elmondom, hogy én olyan osztályfőnöki könyvet is el tudok képzelni, amelyben nagy festők műveinek reprodukcióit is megtalálnók. Mennyivel gazdagabb tartalmat kap az osztályfőnöki óra, ha nem csupán azt tudja meg a tanuló, hogy egy művész milyen nehézségek közepette élt vagy alkotott, hanem néhány szép festményben is gyönyörködhet. Vagy legyen merész? A borítólap belső felén lehetne egy tasak, amelyben képeslevezőlap-megoldású hanglemezeket találhatnánk, hogy ezek segítségével ízelítőt adhassunk a nagy zeneszerzők műveiből is.

De térjünk vissza az álmokból a valóságba. Az osztályfőnöki segédkönyvre azért is szükség volna, hogy annak révén — amennyiben lehetséges — egységesítsük az osztályfőnöki órák tematikáját. Az osztályfőnöknek ugyanis a hazaszeretettől a barátságig és a családi élettől a természetvédelemig sok mindennel kell foglalkoznia. Ezzel szemben viszont, ha átnézzük az osztályfőnök munkatervét, azt tapasztaljuk, hogy az irodalomtanár-osztályfőnök főleg irodalmi kérdésekkel foglalkozik, a matematikus-fizikus pedig a saját tárgyköréből merít.

Nem folytatom az érvelést, ennyiből is kiderül, hogy ez a segédkönyv milyen szükséges, mennyire növelhetné az osztályfőnöki órák eredményességét.

Maroshévíz, 1970. december

Gröller Géza
tanár

A KORUNK HÍREI

(Új rovatunk tulajdonképpen régi: Gaál Gábor Korunkja ilyen cím alatt s mindenkori záróközleményként rögzítette a lap szerkesztésével, terjesztésével és találkozóival kapcsolatos híreket.)

1970 decemberében Gáll Ernő elnökletével közös megbeszélésünk volt bukaresti testvérnapunk, A Hét főszerkesztőjével, Huszár Sándorral, s munkatársaival.

Nagyváradon a szabadegetem keretében Zörgő Benjámint lélektani előadásával megnyitotta a Korunk előadásorozatát.

Szatmáron az Eminescu Liceum dísztermében találkoztunk olvasóinkkal. Kántor Lajos a hazai magyar dráma főirányairól értekezett, Balogh Edgár a lap 1971-es programját ismertette. Vendégei: adónk, Banner Zoltán szavalóművész Szilágyi Domokos Bartók-versét és Juhász Ferenc *Szarvasénekét* adta elő.

Kolozsvárt az Írók társasága termében ankétot rendeztünk novemberben megjelent iskolaügyi számunkról. A korszerű pedagógiai és oktatásügyi kérdéseket Sükösd János, Szöllösi Ferenc, Maurer Gyula, Farkas Magda, Náhlik Zoltán, Nagy Károly és Kovács Kálmán elemezte.

Székelyudvarhelyen a Művelődési Ház pedagógiai körében László Béla a 11-es. nevelésügyi számot ismertette az 1957—1971-ig terjedő új Korunk-folyam összefüggés-rendszerében. Szerkesztés-technikánk tartalmi sajátosságait és távlati lehetőségeit taglalták sokoldalúan Ion Oprea, Hermann Gusztáv, Albert Dávid, dr. András Zoltán, Fernengel Éva, Finta Zoltán, László Béla és Liskovits Anna.

Aranyosegerbegen részt vettünk a Művelődési Ház énekkarának Kodály-dalbemutatóján. Ez alkalomból Balogh Edgár a sajtó és a falu viszonyáról adott elő, Kassay Miklós szociográfiai karcolatát olvasta fel, Herédi Gusztáv a kórusművészet jelentőségét méltatta.

3000 olvasónkkal névre szóló körlevélben ismertettük a Korunk 1971-es számainak súlypontos tárgyköréit.

HELYREIGAZÍTÁS. 1970. 12-es számunk 1904. lapján *Az irodalomközpontúsághoz* cím alatt megjelent szerkesztőségi cikkünk második bekezdésében a hazai magyar irodalomról szóló mondat helyesen így szól; „Felesleges is bármily pro vagy kontra általános nemzetiségi jelentősége körül, s csak az egyes művek, irányok minőségi értékeléséről lehet szó, ami elsősorban az irodalombírálat és irodalomtudomány feladata”. A helytelenül szedett „értékeről” szóra az *Utunk* „Ki hitte volna...” rovata hívta fel a figyelmet, amiért — köszönetet mondunk.

